

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKA AKADEMIA NAUK

JOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY

15/2017

ETNOLOGIA, ANTROPOLOGIA MIASTA

Redaktor naczelny / Editor-in-chief: dr hab. Róża Godula-Węclawowicz, prof. nadzw. (etnologia)

Sekretarze redakcji / Editorial secretaries: dr Ewa Baniowska-Kopacz (etnologia); dr Maria Godyń (etnologia)

Redaktor tematyczny / Topic editor: dr hab. Grażyna Ewa Karpińska, prof. nadzw. (etnologia)

Redaktorzy językowi / Language editors: dr hab. Teresa Smolińska, prof. nadzw. (filologia polska), dr hab. Katarzyna Łeńska-Bąk (filologia polska)

Rada naukowa / Scientific Council:

dr hab. Marcin Brocki (Uniwersytet Jagielloński, Kraków); Dr. Iwona Dudek-Blaise (Centre national de la recherche scientifique, Marseille); doc. Ph Dr. Jan Horský, Ph.D. (Univerzita Karlova v Praze, Praha); Ph.D. Laurie Koloski Assoc Prof (University of William&Mary, Williamsburg, VA, USA); prof. dr hab. Aleksander Posern-Zieliński (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu); PhD Agnieszka Sadrei (British Archaeological Association, Londyn); Peter Salner, PhD., DrSc. (Slovenská akadémia vied, Bratislava); doc. PhDr. Blanka Soukupová, CSc. (Univerzita Karlova v Praze, Praha); prof. dr hab. Franciszek Ziejka (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)

Recenzenci / Board of Reviewers:

prof. dr hab. Jan Adamowski; prof. dr hab. Janusz Barański; prof. dr hab. Jerzy Bartmiński; dr hab. Dagnosław Demski, prof. nadzw.; dr hab. Wojciech Dohnal, prof. nadzw.; prof. dr hab. Mirosława Drozd-Piasecka; dr hab. Monika Golonka-Czajkowska; prof. dr hab. Iwona Kabzińska; dr hab. Katarzyna Kaniowska, prof. nadzw.; dr hab. Jacek Kowalewski; dr hab. Jolanta Kowalska prof. nadzw.; dr hab. Grażyna Kubica-Heller; Daniel Luther CSc; dr hab. Wojciech Mruk; prof. dr hab. Janusz Mucha; dr hab. Anna Niedźwiedz; doc. PhDr. Magdaléna Paríková, CSc.; prof. PhDr. Nina Pavelčíková, CSc.; dr hab. Adam Pomieciński, prof. nadzw.; prof. dr hab. Aleksander Posern-Zieliński; Peter Salner, PhD., DrSc.; dr hab. Ryszard Tomicki, prof. nadzw.

Koncepcja okładki / Cover design: Róża Godula-Węclawowicz

Autor zdjęcia na okładkę / Cover photograph: Mirosław Mrozik, www.mrozilla.pl

Korekta / Proofreading:

redakcja, autorzy, korektorzy językowi / editorial board, authors, proofreaders in native languages

Korektorzy językowi / Proofreaders in native languages: Zuzana Filadelfi, Anna Hlôšková, Martin R. J. Howlet, Slavomíra Očenášová

Tłumaczenia i korekta abstraktów / Translation and Proofreading of the abstracts: Klaudyna Michałowicz

Adres / Address:

Journal of Urban Ethnology
Pracownia Etnologii w Krakowie IAE PAN
ul. Sławkowska 17
31-016 Kraków
Polska

e-mail: jue.etno.pan@gmail.com

tel. : +48 12 422 48 65

www.iaepan.edu.pl/journal.html

PL ISSN 1429-0618

Opracowanie graficzne, skład: „ROCH” Wojciech Ochocki

Tom dofinansowała Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií z programu PRVOUK P 20.2014.83 Historická a sociální antropologie

JUE jest regularnie ewaluowane przez: ERIH PLUS (wcześniej ERIH); Index Copernicus, International Journals Master List; Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, lista C. Artykuły z poszczególnych numerów są dostępne on-line:

<http://www.iaepan.vot.pl/en/publishing-house/czasopisma/journal-of-urban-ethnology/all-issues-journal>

Pismo założone w 1992 r., do 2001 r. wydawane przez Muzeum Niepodległości w Warszawie, następnie do 2010 r. przez Polskie Towarzystwo Etnologii Miasta. Od 2012 r. prawnym właścicielem tytułu jest Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk.

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKA AKADEMIA NAUK

JOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY
15/2017

ETNOLOGIA, ANTROPOLOGIA MIASTA

JUE
Kraków

SPIS TREŚCI – CONTENTS

Zima w mieście – różne oblicza kultury Winter in the city – various aspects of culture

Świętowanie, ludyczność, karnawalizacja / Festivity, Ludicity, Carnavalesque

Jolana Darulová

Lokálne a globálne prvky súčasného zimného sviatkovania v meste 9
Local and global features of modern celebrations during the winter season in town

Grzegorz Błahut

Miasto w świątecznej szacie – kształtowanie estetyki przestrzeni miejskiej w okresie świąt
Bożego Narodzenia 21
A city in the festal robe – creating the aesthetics of urban space during Christmas holidays

Ryszard Kantor

W poszukiwaniu użytecznej tradycji. Kilka uwag o krakowskich Targach Bożonarodzeniowych 31
In search of a useful tradition. Some notes on Christmas Fairs

Teresa Smolińska

Świętowanie na ulicy. Orszak Trzech Króli w zimowym pejzażu miasta 47
Celebrating in the street. The Cortege of the Three Kings in the winter urban landscape

Ada Florentyna Pawlak

Triumf karnawału. Parodia polskiej „zmarzliny” w akcjach Pomarańczowej Alternatywy 65
The triumph of the carnival. Parody of the “permafrost” realities in the actions of the “Orange Alternative”

Praktyki i taktyki codzienności / Practices and tactics of everyday life

Blanka Soukupová

Zima w Protektoracie Czech i Moraw. Rzeczywiste i symboliczne wymiary jednej pory roku 85
Winter in the Protectorate of Bohemia and Moravia. The real and symbolic dimensions of a single season of the year

Grażyna Ewa Karpińska

Po wojnie, zimą. Berlinek w opowieściach jego nowych mieszkańców 99
After the war, in winter. Berlinek in the stories of its new residents

Andrzej Paweł Wejland

Zimą w parku. O kontemplacji antropologicznej 115
In a Park in Winter. On Anthropological Contemplation

Katarína Košťalová

- Utilisation of the potential of urban spaces during the winter period
(using the example of revitalisation and humanisation in the town of Zvolen) 129
Využívanie potenciálu urbánnych priestorov v zimnom období
(na príklade revitalizácie a humanizácie námestia v meste Zvolen)

Alexandra Bitušíková

- Šport ako životný štýl a súčasť urbánnej identity. Banská Bystrica na lyžiach a korčuľach 145
Sport as a way of life and part of urban identity. Banská Bystrica skiing and skating

Katarzyna Orszulak-Dudkowska

- Kultura materialna w świetle zimowych wydatków z lat 1986–1989 157
The Material Culture in the light of the winter expenses of 1986–1989

Miscellanea**Juraj Janto**

- Socialistická Bratislava – premeny fyzického a sociálneho priestoru mesta 173
Socialist Bratislava – transformation of the physical and social space of the city

Maja Biernacka

- Symboliczna metamorfoza. Dzielnice żydowskie w miastach dzisiejszej Iberii 185
A symbolic metamorphosis. Jewish quarters in the cities of contemporary Iberia

Monika Golonka-Czajkowska

- Małe miejsce wielkich opowieści. Kołobrzeski Cmentarz Wojenny 201
Small places of grand stories. The Kołobrzeg War Cemetery

Dominika Czarnecka

- Miasto „w formie”. O fenomenie centrów fitness w przestrzeni polskich miast 219
The city “in good shape”. On the fitness centres in Polish urban space

Jacek Jan Pawlik

- Klimat a codzienność. Życie w mieście Lomé podczas powodzi 233
Climate and everyday life. Living in the city of Lomé during floods

- Noty o autorach / Authors' biographical notes** 247

- Informacje dla autorów / Information for Contributors** 255